

CEVRİ'NİN İLYAS PAŞA İÇİN YAZDIĞI KASİDE

Mehmet AKKAYA*

ÖZET

XVII. yy. şairlerinden ve aynı zamanda meşhur bir hattat olan Cevri, Osmanlı Tarihi'nin önemli şahsiyetlerinden biri olan Balıkesir'li İlyas Paşa için bir kaside yazmıştır. Bu kaside (şiir) de Paşa'nın Balıkesir'de yaptırmış olduğu Cami' ve tekke anlatılarak övülmüştür.

Bu kısa incelemede Cevri'nin şairlik kudreti ve niçin böyle bir kaside yazma gereği duyduğu anlatılmak istenmiştir.

SUMMARY

Cevri's "Kaside" Written For İlyas Pasha

Cevri who is one of poetry of XVII. ages and a famous "hattat" wrote a "kaside" (poem) for İlyas Pasha from Balıkesir. In that poem, mosques and "tekkes" built in Balıkesir by İlyas Pasha were boasted. In that short examining, it has been told the poetry power of Cevri and why he wrote this kind of poem.

Asıl adı İbrahim olan Cevri XVII. yy. sonlarında İstanbul'da doğmuştur. Ailesi hakkında fazlaca bilgi bulunmayan Cevri'nin 1065 H/1654 M'de öldüğü bilinmektedir. Emir halife için yazmış olduğu bir mesnevinin bitirilmesine düşürdüğü¹ tarihten hareketle 1005 H/1595 M'de doğduğu söylenebilir².

Kaynaklara göre Cevri'nin iyi bir tahsil gördüğü anlaşılmaktadır. Sanatçı bir ruha sahip Cevri hattatlık mesleğinde zamanının ustalarından sayılır.

İbrahim Cevri Çelebi'nin devlet memuriyetine girip girmediği konusunda bazı şüpheler vardır. Şeyhi, Vekayi'ul-Fuzalâ adlı eserinde; "Küttâb-ı Dîvân-ı Sultânî" den olduğunu söylerken, Belîğ ve ondan nakleden Mehmed Süreyyâ "Sicill-i Os-mânî" de "Dîvân-ı Hümâyun Katipleri" n den biri olduğundan bahseder³.

* Araş. Gör.; U. Ü. Necatibey Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Ed. Eğt. Böl.

1 Bkz. adı geçen tarih için Cevri Divânı 346. sayfa.

2 ERGUN, Sadettin Nüzhet, Türk Şairleri, 3. C., No: 67-68, İstanbul.

3 AYAN, Doç. Dr. Hüseyin; Cevri, Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni, Atatürk Univ. Yay. No: 583, Erzurum, 1981.

Cevrî hattıyla yazılan eserlere devlet erkânı tarafından çok değer verildiği, hatta bunları bir ihsan, hediye niyetiyle başkalarına verdikleri vakidir. En güzel örneği de III. Selim'in Şeyh Galib'e hediye ettiği mesnevidir.

Cevrî hakkında bilgi veren kaynakların ekserisi onun Mevlevî olduğunda birleşmektedir. Bunun yanında Müstakimzâde efendi tuhfe-i Hattâtın ve Melâmiyye-i Şettâriyye adlı eserlerinde onun Melâmiyye-i Bayramiyye'den olduğunu söylemektedir. Ölümü ve defni ile ilgili en geniş bilgiyi Müstakimzâde'nin eserinde bulmak mümkündür.

Cevrî'nin tesbit edilebilmiş 34 nüshası bulunan Divân, Mesnevî tarzında yazılmış Selimnâme, 145 beyitten ibaret küçük bir mesnevî olan Hilye-i Çihâr-Yâr-ı Güzîn, Hall-i Tahkîkat, Yusuf Sineçâk Dede'nin "Cezîre-i Mesnevî" adlı eserinin şerhi olan Aynü'l-Füyuz, Melhâme ve oniki ayın özelliklerini anlattığı Nazm-ı Niyaz gibi eserleri vardır. Bunun yanında ayrıca Cevriye isnad edilen eserler de mevcuttur⁴.

* * *

Cevrî'nin İlyas Paşa'nın Balıkesir'de yaptırmış olduğu Cami' ve tekke için yazdığı kaside birkaç bakımdan incelenmeye değer görülmektedir. Cevrî'yi böyle bir kaside yazmaya sevkeden mutlaka önemli sebepler olmalıdır. Malum olduğu gibi kaside yazmakta belirli bir amaç vardır. En azından bir geçim kaynağı olarak düşünülür. Bu kaside için de böyle bir düşünce mümkün görülmektedir. Fakat koyu bir Mevlevî olan Cevrî ile Mevleviliği benimseyip, bu yolda malını mülkünü esirgemeyen İlyas Paşa'nın birbirlerini dost bilmeleri, birbirlerine karşı iyi duygular beslemeleri pek tabiidir. Cevrî'nin de kasesini böyle bir duyguyla yazdığı düşünülebilir.

Konunun daha etraflı ve iyi değerlendirilebilmesi için önce Cevrî ve İlyas Paşa hakkında bilgi verme gereğini duyduk.

İLYAS PAŞA

Osmanlı tarihinin belli başlı şahsiyetlerinden olan İlyas Paşa Balıkesir'de doğdu. Babası "Maden Ağa"nın solak sınıfına mensup bulunması İlyas Paşanın da "Solak-zâde" lakabıyla şöhret bulmasına vesile olmuştur. Doğum tarihi konusunda kaynaklar ihtilaf halindedir. 1041 tarihinde katli esas alırsa 990-1000 yılları arasında doğduğu kabul edilebilir⁵.

İlyas Paşa Dördüncü Murad'a dolayısıyla Osmanlı hanedanına karşı Balıkesir'de onbin kadar sarıca ve sekban topladı. Bunu müteakip isyana kalkıştı (Naima. C. 3. s. 134). Gelişen olaylar neticesi Küçük Ahmet Paşa İlyas Paşanın teslim olmasını temin etti ve İstanbul'a getirdi.

Balıkesir, Kazdağı, Manisa, Ayazmat, Bergama, Foça ve Alaşehir'e hakim derecede nüfuz sahibi İlyas Paşa Ahmet Paşayla beraber Beylerbeyi'ndeki İstavroz bahçesinde padişahın huzuruna çıktı. Sultan Murad'ın kısa bir soruşturmasından sonra idamı uygun görülüp, hemen oracıkta başı kesildi, Eylül 1632⁶.

4 Hayatı ve Eserleri hakkında bkz. Doç. Dr. H. AYAN, Cevrî, Erzurum, 1981.

5 Kaynak Dergisi, Sayı 1, İlyas Paşa I-II, Şubat 1933, Balıkesir.

6 Mufassal Osmanlı Tarihi, Cilt IV, İstanbul, 1960.

İlyas Paşa Balıkesir'de bir cami ile bir mevlevihane ve bir mescid yaptırmıştır. Paşa Cami'i civarında abahaneye muttasıl olan ve elyevm bir iki oda ile avludan ibaret mevlevihane sonraları ulemadan Ahmet Efendi tarafından medreseye çevrilmiştir. Cami' ise eski hükümet binasının karşısında saat kulesinin yanındaki eski çalışma derneği arasında idi. İlyas Paşa burayı Şeyh Lutfullah sülalesinden satın alarak cami' yaptırmıştır⁷. Bu cami sonraları harap olduğu için tamir edilmemiş, bir ara depo olarak kullanılmıştır. Adı geçen cami şu anda metruk bir vaziyette kendi kaderine terk edilmiştir.

İlyas Paşa devlet görüşü hakkında İskendervâri, atılgan bir yapıya sahip olması yanında ilim ve güzel sanatlara da oldukça alaka duymuştur. Pek çok âlim ve şair onun ihsanına mazhar olmuş, onun dostluğunu kazanmıştır. Şeyhülislam Yahya ile mektuplaşan, yine Nef'î, Cevrî ve Rasih gibi meşhur şairleri kendisine kasideler yazacak kadar etkileyen bir şahsiyete sahip olan İlyas Paşa'nın yukarıda zikredilen eserleri yanında Bursa, Bergama ve Manisa civarında çeşme, köprü gibi daha pekçok hatırası vardır⁸.

İlyas Paşa'nın bilhassa Nef'î gibi muhteşem bir şairin kalbini ve kalemini böylesine etkilemesi dikkate şayandır. Cevrî, kaside sahasında Nef'î'ye peyrev olan belki tek şairdir. Cevrî, hemen hemen Nef'inin bütün kasidelerini tanzir etmiştir. Adı geçen kaside Nef'inin kasidesine naziredir ki bu da Cevri'nin medhiyesini Nef'iden sonra yazdığını gösterir.

Cevri ile İlyas Paşa'yı birbirlerine bağlayan esaslı bir bağ vardır ki bu Mevlana gibi büyük bir müridin hayranı ve yolunun yolcusu olmalarıdır. Nef'î ise İlyas Paşa'nın şahsiyet aynasında kendi suretini görmüştür. Her ikisinin de mağrur, dikbaşı, asil ve ince duygulu olduğunu söyleyerek, bizi bu çalışmaya sevkeden kasidenin değerlendirmesine geçelim;

(60 beyitten ibaret kasideden sırasıyla cami', tekke ve İlyas Paşa ile ilgili 18 örnek beyit seçilmiştir.)

Kasidenin ilk bölümünde İlyas Paşa'nın eseri çeşitli yönleriyle tanıtılarak, dünyada eşi benzeri olmayan bir anıt olarak, sunulmuştur.

Şair: Allah yüceltsin diyerek söze başlayıp, bu cami'in feleği kıskandıracak kadar yüce olduğunu, kubbesinin feleklerin en yücesi (Felekü'l-Eflâk) ile aynı mekanda, ona komşu olduğunu söylüyor;

Teâlâ'allah zihî câmi'ki reşk-i arş-ı a'lâdur

Mu'allâ kubbesi hem-sâye-i kürsî-vâlâdur (1)

Cami'in medhinde, onu gökte bulunan, kâbe hizasında, Kerrübiyân (Allah'a en yakın melekler) nin etrafında tavaf ettikleri Beyt-i Şerif'e teşbih ederek, yücelik ve kutsallık bahsinde emsallerinden üstün olduğunu ifade etmiştir;

Ne cami' seyr idenler resmini dirler ki bî-şübhe

Yine inmiş zemine Beyt-i Ma'mur-ı muâllâdur (4)

Câmî'i yapan kişi inşa' tahsili görmüş, konuya vakıf bir ustadır. Cami' çinilerle süslenmiştir, duvarlarını süsleyen bir mühendisin akıl ve zevkidir. Temeline sağlamlık veren ise mimarın ince zekâsıdır;

7 Kaynak, İlyas Paşa III, 1933, Balıkesir.

8 (UZUNÇARŞILI) İsmail Hakkı, "Karesi Meşâhiri", Balıkesir.

Ne câmi'tarhının dil-bestesi akl-ı Mühendisdir
Ne câmi'vaz'ının âşufte-kârı fikr-i bennâdur (5)

Cami'lerde dikkati çeken mimari özelliklerden biri de edebiyatta sevgilinin kaşı için müşebbehünbih olan kemerlerdir. Sağlam ve yüksek sütunlarla birbirine bağlanan yüksek kemerli cami'; kıyamete kadar İslâmiyetin temkini ve sembolü olarak kalacaktır;

Olur temkîn-i islâma kıyâm-ı haşre dek bâ'is
Kemer-gâhında her sabit sütun kim pâ-y-ber-câdur (7)

Servi, Divan Edebiyatında sevgilinin boyu için klişeleşmiş bir teşbih unsurudur. Yücelik ve teklik ifade eden serviyi şair, cami' ve dolayısıyla minare için düşünmüştür. Nurdan müsemma, yüce bir servi gibi asumana yükselen minare gümüş bedeni ve düzgün boyuyla gönü çekmektedir;

Menâr-ı dil-keş-i mevzun-u-sîm-endâmı gûyâ kim
Çekilmiş âsumâna nurdan bir serv-i bâlâdur (10)

Cami'in minaresinin yüceliğini ifade kullandığı boy unsurlarından biri de Tûbâ'dır. Cennette bulunan, dalları bütün cenneti gölgeleyen bu yüce ve kutsal ağacın müşebbehünbih unsur olarak, kullanılmasında maksat, minareye ilahi bir yücelik vermektir. O minarenin gök aynasındaki aksini görenlerin ilk aklına gelen cennetin yüce Tûbâ'sıdır;

Görenler ol menârun aksini mir'ât-ı ferşinde
Sanurlar levh-i minâda musavver nahl-i tûbâdur (11)

Şâir, kâbeye emsal gördüğü câmi'in eşinin bulunmadığını, bunun yanında İlyas Paşa'ya ait bir başka eser, Mevlevî-hâne (tekke) nin de tasavvur edilemeyecek kadar anlamlı ve dünya penceresinden ahiret mekânını seyretmede bir temaşa yeri olduğunu ifade ederek, Câmî'in medhinden tekkenin medhine geçmiştir;

Misal-i ka'be ol câmi' egerçi bf-nazır oldı
Velâkin Mevlevî-hâne aceb câv-ı temâşâdur (13)

Bu tekkede konuşan gönül dili, gören hakikat gözüdür. Gözün görmesi ancak gönüldeki aşkla mümkündür. Burada gizlilik yok, sırlara vakıflık vardır. Anlam sırlarının cemali güneş gibi apaçık ortadadır. Fakat bunun anahtarı aşktadır;

Ne cânibden nazar kılsan eger çeşm-i hakikatle
Cemâl-i sır-ı ma'nâ âfitâb-âsâ hüveydâdur (16)

Şairimiz Cevri ve İlyas Paşa mevlevî olmakla her zaman gurur duymuşlardır. İnşa' edilen tekke Mevlevî-hânedir ki gönül ehli Mevlana'nın ruhunun kendi hatırasına yapılan tekkeyi ziyaret etmesi uygundur. Çünkü gönül sarhoşluğuyla kendinden geçmenin lezzetiyle dolu kutsal bir makamdır;

Gelüp gâhı ziyâret itse lâyıık ruh-ı Mevlâna
Safâ-yı vecd ile pür bir makâm-ı hâlet-efzâdur (18)

Kasidenin ortalarına doğru şair, İlyas Paşa'nın zatını medhe başlamıştır. İlyas Paşa her konuda güvenilecek, emin bir rehber, komutandır. Onun işi Allaktan korkmak, ibadet, iman ve adaletinin verdiği zenginlikle ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, iyilikte bulunmaktır;

Sevâb-endişe sadr-ı mu'tekid İlyas Paşa kim
Salâh-ı kâr ile revnak-fürüz-ı zühd ü takvâdur (23)

Paşa, İskender gibi ülkü ve cesaret sahibi, Aristo gibi anlayışlı ve ince zekaya sahiptir. Bütün akıl ve ilim sahibi kişiler onun düşüncelerini kendilerine rehber kabul edip, icra'atını can u gönülden desteklerler;

Sikender-rütbe düstûr-ı Arestu-fehm ü dâniş kim
Ne tedbîr itse makbul-ı hâkîm-i akl ü dâînadur (26)

O, zaman zaman gayret tepelerinde Hüma⁹ kuşunun peşinde koşan bir avcıdır. Çünkü onun vücudu kudret kafında mübarek anka'nın kanadır¹⁰;

Hümâ-yı evc-i himmetdür şikârı dem-be-dem zirâ
Vücudu kâf-ı kudretde hümâyın bâl-i ankâdur (31)

İyilik etmede ve yumuşak kalplilikte Anka'ya benzeyen paşa, cesaret ve iyilik konusunda kılıç ve yay üstatları Rüstem ve Hz. Ali gibi, cömertlikte de Arap şeyhi Hâtem'den geri kalmaz;

Şecâ'atte keremdür Rüstem ü Hâtem dimektense
Ali-siret demek her vech ile medhinde evlâdur (32)

Cevrî, bu kasidesini medhetmek amacıyla yazmadığını, söylenenlerin gerçek olup, paşanın herkes tarafından takdir edilen, şan ü namını bütün dünyaya anlatmayı amaçladığını ifade etmektedir;

Bu ma'nâdan sözü medh eylemek çıkmaz yine kasdum
'Ulûv-ı şânunı âlemlere i'lâm u inhâdur (53)

Şair, kasidesinin sonunda;
Nitekim câmi'i arş-ı mu'allânun harâmında
Sâf-ı Kerrubîyan der-gâh-ı mevlâya cebın-sâdur (57) diyerek, Cami'in meleklerin Allah'a secdeye vardıkları kutsal mabet misali;

Felek dönsün murâdınca nitekim Mevlevî-hâne

Medâr-ı şevk-ı ser-mestân-ı aşk-ı hâlet-efzâdur (59) diyerek de Mevlevîhâne'nin aşk sarhoşluğunun verdiği şevkle etrafında dönülen merkez ve hakikat noktası olduğunu ifade etmiş ve

Hudâ hayrâtını makbul idüb kılsun mükâfatın

Vücut-ı pâki hakka lâyıık-ı eltâf-ı mevlâdur (60) beytiyle ehl-i gönül İlyas Paşa'nın bu hayratlarının Allah tarafından kabul edilip, her türlü kötülük^{ten} arınmış cisminin, Tanrının lutfuna mazhar olmasını dilemiştir.

Cevrî'nin kasidesinde geçen,

"Sâf-ı rezminde Rüstem bir tehî-tir-keş sipâhidür

Der-i cudında Hâtim bir gedâ-yı bî-ser ü pâdur" beyiti Nefî'ye aittir. Bu da Nefî'nin kasidesini daha önce yazdığını gösteriyor. Cevrî'nin üstad olarak kabul ettiği ve her zaman hürmetle andığı Nefî İlyas Paşa için yazdığı kasidesini;

Hüda hıfzeyleye dâim hatâlardan belâlardan

Vücut-ı bî-nazîrün kim medâr-ı din ü dünyâdur beyitiyle bitiriyor.

9 Çok yükseklerde uçtuğu rivayet edilen, devlet, talih ve saadet ifadesi bir kuş.
10 Kaf dağında yaşadığına inanılan, adı olup cismi olmayan bir kuştur. Simurg adıyla da geçer.

Cevrî'nin İlyas Paşa'nın Balıkesir'de Yaptırmış Olduğu Cami', Tekke ve
Paşanın Kendi Medhinde Yazmış Olduğu Kaside

1. Te'âlâ'llah zihî câmî ki reşk-i arş-ı a'lâdur
Mu'allâ kubbesi hem-sâye-i kürsî-i vâlâdur
Ne kubbe âsumân-i âlem-i feyz-ı mukaddesdür
Ki ol zerrîn âlem farkında mihr-i âlem-ârâdur
Ne câmi' Mescid-i Aksâ-yı ervâh-ı mücerreddür
Ki her bir suffesi bir pâye-i mi'râc-ı ma'nâdur
Ne câmi' seyr idenler resmini dirler ki bî-şübhe
Yine inmiş zemîne Bevt-i Ma'mur-ı mu'allâdur
5. Ne câmi' tarhınun dil-bestesi akl-ı mühendisdür
Ne câmi' vaz'ınun âşufte-kârı fikr-i bennâdur
Binâsı kuvvet-i erkân-ı dîn-i Hak gibi muhkem
Esâsı i'tikâd-ı kalb-i mü'min gibi avâdur
Olur temkîn-i İslâma kıyam-ı haşre dek ba'is
Kemer-gâhında her sâbit sütun kim pây-ber-câdur
Gürûh-ı esfiyâya pây-gâh-ı minberi mesken
Kirâm-ı evliyâyâ küşe-i mihrâbı me'vâdur
Kelimu'llâh olur hâfızları Kur'ân okurlarken
Nola dirsem ferâz-ı mahfili Tur-ı tecellâdur
10. Menâr-ı dil-keş-i mevzun u sim-endâmı guyâ kim
Çekilmiş âsumâna nurdan bir serv-i bâlâdur
Görenler ol menârun aksini mir'ât-ı fersinde
Sanurlar levh-ı minâda musavver nahl-i tûbâdur
N'ola gül-destesinde bülbül olsa tâyir-i kudsî
Ki kadd-i ser-firâzı sidreye mânend ü hem-tâdur
Misâl-i ka'be ol câmi' egerçi bî-nazîr oldı
Velâkin Mevlevi-hâne aceb cây-ı temâşâdur
Nedür ol hân-kâh-ı dil-küşâ menzil-geh-i hurrem
Ki her bir hücreyi feyz-ı safâda cennet-âsâdur
15. Ruhâm-ı suffesi elvâh-ı ferşi seng-i dîvârı
Ki nûr-i feyz ile her biri mir'ât-ı mücellâdur
Ne cânibden nâzar kulsan eger çeşm-i hakikatle
Cemâl-i sırr-ı ma'nâ âfitâb-âsâ hüveydâdur
Aceb mi mebhît-ı envâr-ı şems-i ma'rifet dirsem
Ki feyz-ı pertevi her zerre-i hâkinde peydâdur
Gelüp gâhi ziyâret itse lâyık rûh-ı Mevlânâ
Safâ-yı vecd ile pür bir makâm-ı hâlet-efzâdur
Semâ'a gelse dervîşâmı şevk-ı vecd ü hâletle
Gelir raksa eger ahyâ eger ervâh-ı mevtâdur
20. Dönerler cezbe-i vecd ile kudsîler harîminde
Meger var ise ol tekye dil-i pür-şevk-i mu'allâdur
Muhassâl ol mu'allâ ma'bed ü ol dil-küşâ tekye
Ki her biri kulub-ı mü'minîne feyz-bahşâdur

Safâ-yı zâhir ü bâtinla kılmış anları bünyâd
O kim zâtı sezâ-yı devlet-i dünyâ vü ukbâdur
Sevâb-endîşe sadr-ı mu'tekîd İlyas Paşa kim
Salâh-ı kâr ile revnak-fürûz-ı zühd ü takvâdur
O sâhib-hayr ü himmet bu denlü ictihâdumdan
Murâd-ı hâtırı kesb-i rızâ-yı Hak te'âlâdur

25. O fahr-ı ümmet-i şâh-ı rusûl kim bunca mâ'niden
Hulûs-ı kalb ile kasdı rusûm-ı dîni icrâdur
Sikender-rütbe düstûr-ı Arestu-fehm ü dâniş kim
Ne tedbir itse makbûl-ı hâkîm-i akl ü dânadur
Yaraşur virse revnak sadr-ı dîvân-i şehinşâha
Vekîl-i mesned-ârâdur vezîr-i taht-pîrâdur
Mühim-sâz-ı umûr-ı şer' u kânun olsa lâyık kim
Nizâm-ı adl ile zînet-fezâ-yı dîn ü dünyâdur
Egerçi Âsaf-ı taht-ı Süleymânîdür ammâ kim
Felek-der-gâh Husrevdür Ferîdun-câh Dârâdur
30. Velâyet-istinâd-ı kuvvet-i adl ile nâzende
Se'âdet-intisâb-ı kevkeb-i baht ile garrâdur
Hümâ-yı evc-i himmetdür şikârı dem-be-dem zîrâ
Vücûdî Kâf-ı kudretde hümâyin bâl-i ankâdur
Şecâ'atde keremdür Rüstem ü Hâtem dimekdense
Âlî-sıret demek her vechile medhinde evlâdur
Ki zîrâ nâme-i vafında ol merd-i kerem-kârun
Ger insaf olsa üstâdun bu beyti hatm ü imzâdur
Saf-ı rezminde Rüstem bir tehlî-tir-keş sipâhidür
Der-i cûdında Hâtim bir gedâ-yı bî-ser ü pâdur
35. Şu'â-ı mehçe-i râyâtı nûr-ı dîde-i nusret
Şerâr-ı na'l-i esbî dâg sûz-ı cân-ı a'dâdur
Varurlar mülk-i haşma cânib-i şemşîr ü trinden
Kazâ bir sâ'l-i mukdim bilâ-peyk-i sebük-pâdur
Eger ferdâya salsa intikâmı kâr-ı a'dâyı
Kıyâmetde bile hâtırlarında bîm-i ferdâdur
Felek tehzîb-i ahlâk eyledi irşâd-ı 'adliyle
Anunçün kârı erbâb-ı dile lutf u müdârâdur
Zamân semt-i salâha sâlik oldı bîm-i kahriyle
Anunçün fitne vü âşubdan âlem müberrâdur
40. Kenâr-ı çeşme-sâr-ı himmetinde Hızr ü İskender
İder leb-teşne-i ümmîdî şîr-âb iki sakkâdur
Olur kemter nisâr-ı desti bahr u kâna ser-mâye
Aceb hurşîd-i zer-pâş u 'aceb ebr-i güher-zâdur
İder ceyb-i sehâb u dâmen-i eflâki pür-gevher
Dili vakt-i sehâda bû'l-aceb mevvâc deryâdur
Dükenmez âleme ifrât ile bahs itmeden her gâh
Metâ-ı hvâce-i Lutfî ne bî-endâze kâlâdur
Yazarken vazf-ı rây-ı enverin bir şâ'ir-i sâhir
Kalem destinde engüşt-i yed-i beyzâ-yı Musâdur

45. Şemîm-i 'anber-âmîz-i buhûr-ı Meryem-i hulki
 Felekde dâyimâ 'itr-ı meşâm-ı rûh-ı Isâdur
 Ayâ memduh-ı erbâb-ı sühan kim tutı-i tab'a
 Nikât-ı midhat-ı cân-perverün sükkerder a'lâdur
 Benüm de tab'uma bir özge zevk irdi o lezzetden
 Ki te'siriyle nutkum çeşme-i şehd-i musaffâdur
 Gam-ı dil-sûz ile pervâne-veş hâmuş idi tab'um
 Safâ-yı midhatünle şimdi bülbül gibi gûyâdur
 Hem oldu ol safânun hâsıl-ı ser-mâye-i feyzi
 Bu şevk-efzâ gazel kim nüktesi andûh-fersâdur
50. Dil-i şeydâ ki bir şûrîde-meşreb mest-i rüsvâdur
 Nigâh-ı tünd-hûy-ı gamzeden bî-bâk ü pervâdur
 Rakib ü âşika lutf u 'itâb-ı çeşmi yeksâdur
 Yine kûyunda baksan gâh sulh u gâh gavgâdur
 İder hûn-ı şehîd-i 'ışk ile memzûc sahbâsın
 O çeşm-i bı-terahhum özge mest-i bâde-peymâdur
 N'ola devr-i lebinde zâhid ü rind olsa hem-meşreb
 Ki hem peymâne-i kevserdür ol hem câm-ı sahbâdur
 Çekilmekte müselsel zülfine bend olmaga diller
 Çeker gönliüm benüm de bilmezem yâ Rab ne sevdâdur
55. Ne bîm-i gamze var CEVRÎ'de ne endîşe-i fitne
 'Aceb ser-bâz 'âşıkdur aceb bî-bâk şeydâdur
 Senânı gâybâhe 'âlem-ârâ eyledüm dirsem
 Huzûr-ı izzetünde gerçi küstâhâne da'vâdur
 Kaşîden bir kavî huccetdür ol da'vâyı isbâta
 Yeter mazmûnuna şâhîd bu kim nâmunla mûmzâdur
 Bu ma'nâdan sözüm medh eylemek çıkmaz yine kasdum
 'Ulüvv-ı şânunı 'âlemlere i'lâm u inhâdur
 Degüldür hâk-i pâyge gerçi ithâf itmege lâyık
 Bu bî-kıymet güher kim kem-terin cins-i hedâyâdur
60. Velî silk-i kabûlünde iderse müntazam lutfun
 Utanmazdum sözümden ger disem lü'lu-yı laladur
 Sühan encama irdi demdür âgaz-ı dü'â itsem
 Ki zîrâ kudsiyân âmîne el açmış müheyyâdur
 Nitekim câmi'i arş-ı mu'allânun harûminde
 Saf-ı kerrubiyân der-gâh-ı mevlâya cebin-sâdur
 Siphre hak-ı der-gah-ı bülendi secde-gah olsun
 Ki tâk-ı âsitânı halka mihrâb-ı temennâdur
 Felek dönsün murâdınca nitekim Mevlî-hâne
 Medâr-ı şevk-ı ser-mestân-ı 'aşk-ı hâlet-efzâdur
65. Hudâ hayrâtını makbûl idüp kılsun mükâfâtın
 Vücûd-ı pâkı hakka lâyık-ı eltâf-ı mevlâdur